

lésen többségre jusson, Magyarországot Ausztriától elszakítsa s a románok jutalmazására a magyar-román dualismust felállítsa (ha e vad álomkép megvalósulhatna, meddig lenne még magyar Magyarország?) Árulásnak, a budgetjog elkobzásának nevezik e lapok a kormány által kért öt havi indemnitást, hogy a kormány ha az előterjesztett költségvetés még ez évben törvénynyé nem lenne, az idei költségvetés alapján addig kormányozhasson. Pedig csak az ellenzéken áll, hogy a költségvetés még ez évben — hisz még több mint harmadfél hó van hátra — törvénynyé válják. De hát ugy látszik folytatni akarja a kormány a parlament működésének agyonbeszélés általi megakasztását, s ez esetre jó fegyver az indemnity a kormány kezében: haza küldheti az ellenzéki obstructio által teljesen munkaképtelenné tett képviselőházat, hogy annak pártjai és tagjai felett a nemzet az új választásoknál könyörtelen ítéletet tartson.

Majd meglássuk, hogy az ellenzék féktelen dühe, mely most oly hangosan tombol az újságokban, higgadt-ságnak fog e helyt adni a képviselői tárgyalások folyamán. A kormány minden esetre jól teszi ha fegyverkezik a parlamentarismus védelmére, mely küzdelemben a nemzetnek életbevágó érdekei vannak kockán. Tán mégis meggondolja az ellenzék hogy azokat ne kockáztassa, mert e játék a nemzet itélőszéke előtt menthető nem lesz s existenciájába kerülhet.

Béga-i hidainkról.

Azon szempontból indulva ki, hogy a vízi forgalom elől minden oly akadály elhárítandó a mely ezt megbéníthatná, a vagy lehetetlenné tenné, kor-

Mennyire megdöbbenett tehát bennünket, mikor megtudtuk, hogy Dezső Milikét jegyezte el.

— Szegény leány!

— Irigylésre méltó ember! — sóhajtoztunk fel.

*

Nem muló szeszély-e csak a leánytól? Könnyelműen kimondott: igen, mert barát-nője, ki nála fiatalabb, már boldog menyasszony s hiúságát sérti ez? Nem szeszély-e a gyöngéd folyófüttől, mikor a karsu nyárhajtás helyett bozontos vadkenderre kúszik, amaz selyemhátú leveleit örökké rezegteti, csillog, hivalkodik, ez lomha és komor, bár rostjai sokkal értékesebbek! S ő mégis ehhez simul, a csunyabbhoz, az igénytelen-hez?

Dezsőre soha senki sem mondhatta, hogy szép. Erős vonásu, hosszukás főt hordott vállain, mely inkább komorságot mint nyá-jasságot sugárzott, s mintha örökké gondok bántanak, beszéde mindig mély keserűséget árult el. Elégedetlen önönmagával, érzi semmiségét, igénytelen voltát? Maga sem tudja, de mikor a többi vidám, életerős ifju közé kerül, olyan mint egy légy a pillangók között. Mikor amazok kalandjaikról, hódításaikról beszélnek, ő hallgat; mit

mányunk szükségesnek vélte a közlekedési útvonal használatban levő folyókon, a hidak létesítését lehetőleg megszorítani s azok építését csak ott engedni meg, a hol a partok közötti összeköttetés közforgalmi tekintetből elkerülhetetlenül szükségesnek jeleztetik, ily eseteknél megkivántatik azonban, hogy az építendő hidak ugy szerkezetük, mint méreteikben bizonyos feltételeknek megfeleljenek, nehogy a hajózást akadályozzák. A kormánynak ezen intézkedése egy közügyet védvén csak, üdvös és az összesre áldást hozó, ezt mindenkinek kell ismernie, nem volna tehát szabad megengedni azt, hogy ezen intentió magán érdekeknek essék áldozatul.

Hogy a Béga-i fennálló hidaink ugy szerkezetük mint méreteik által a kívánalomnak nem felelnek meg, ezt tagadni nem lehet, ehhez járul még, hogy egyes hidak a mely felnyitási szerkezetűek a hajók áteresztéséért bizonyos díjat szednek a mely jogukat az ideiglenes folyó, esatorna és tóhajózási rendszabályoknak tévesen magyarázott határozmányában vélik gyökeredzőnek, s ignorálják azon ministeri rendeletet a melyet 1884-ben báró Kemény Gábor akkori magyar királyi közmunka és közlekedési miniszter Torontálvármegye közönségének kiadott, s melyben az ily önkényes vámszedést a hidnyitáért szigoruan betiltotta. Ezen tényleg kiadott rendelet, az igaz hogy csupán az écskai hidat említi meg, de mivel nem tételezhető fel, hogy a kormány kinek-kinek más mértékkel mérni óhajt, mint magától értetődöt kell tekinteni, hogy az ott kimondott elv a többi nyitható hidra is alkalmazandó.

Az écskai uradalom e ministeri rendeletnek aztán meg is felelt még pedig úgy, hogy azoktól a kiknél feltéte-

lezte, hogy esetleg panaszt emelhetnek, hidnyitási díjat nem szedett, míg a többtől a magánosoktól ezután éppen ugy mint azelőtt megkövetelte és megköveteli az 1 forint illetéket, míg Beeskereken a város fenn tartván a jogegyenlőség elvét kivétel nélkül minden külön hidnyitáért és bárkitől is megköveteli a kivett 50 krajczárt.

Hát biz ez a hajózásra sérelem, és pedig olyan a melyet orvosolni kellene, e hidnyitási díjak beszüntetése nem tekinthető áldozatnak, a melyet a hajózásnak hozni kénytelenek, hanem egy oly actus volna a melylyel egy eddig elkövetett jogtalanság szűn-nék meg.

A mi a hajózásra nézve még ezen jogtalan megvámolásnál is hátrányosabb azok az ugynevezett talp vagy keresztbe álló hajóhidak, ezen mester-séges duzzasztók a melyek a medernek eliszapítására a legnagyobb mérvben hozzájárulnak. A Daun hidnál már tapasztaltuk a keresztbe állított hajó-nak vésszhatását, mert a mult hóban előfordult Roza hajó esetének az volt egyik főokozója. Hogy a casinonál ideiglenesen létesített talpátjáró mit fog eredményezni ezt jó előre meglehet már mondani, ott a víz egy keskeny de mély medert fog kotorni magának, mig két oldalt a hol a talp lumányt képez, bizonyos mérvű lerakódás lesz észlelhető. Városunk közönsége meglehet, hogy rövid időn int a kis hid fölött szemtanuja lesz azon vesződ-ségnek a melylyel a hajóknak az elzátanyosodott helyeken kell küzdenie.

Nagy Árpád.

Változó idők.

(Karezet.)

Egy piczinyke, illatos, gyöngéd naplőkönyvecske került nemrégiben a kezembe.

is beszéljen? Ő nem kérkedhetik hódítá-sokkal. Minek is? boldogság lehet az egy férfinak, hogy minél több női szívet csaljon meg? Hogy a tapasztalatlan leánygyer-mekeket megtanítsa a szerelem szavára s azután elhagyja őket, midőn már annak tudatára ébredtek? Óh! . . . De az asszonyok az ostobák, ők a csapodárok, a kíváncsiak és hiszékenyek; ők a botor legyek, melyek a lángba repdesnek.

Milike persze hogy egy cseppet sem volt különb a többi nőnél s mikor házassága harmadik évében festőórákat vett Deli Hen riktől, a fiatal „plainair“ óriások egyikétől, teljesen tisztában volt azzal, hogy Henrik ur „érdekes“ ember. A festés kezdetben nehezen ment, de rövid idő mulva annyira haladt, hogy fénykép után már férje arcz-képét festhette. (Persze titokban és a szarvak nélkül.)

Dezső barátomnak e közben pompásan folyt dolga. A hivatalos kiküldetések egyre szaporodtak, következképpen vagyoniilag is gyarapodott, mert a mellékjövedelem szép összegeket hozott a konyhára. Végte-lenül boldog volt! Hogy az az asszony mennyire szereti, ez már csodálatra ger-jeszté! Bámulatos, sohasem hitt volna ennyi szerelmet egy szívben összehalmozva, s ez a nagy szerelem mind csak érte lobog,

mind érte lángol, őt lengi körül; a kedves nő ábrándvilágot alkot, melynek eszmény-képe az ő arca; róla álmodik; nevével ajkán ébred fel . . . S mennyi figyelem! Távollétében festeni tanul, csak hogy az ő arczképét festhesse! Hogy mondhasa: „Kedves Dudus, azt akarom, hogy távollé-tedben is velem légy, ime, képmásodat ké-szítettem tehát“. S mily pompásan sikerült! Szakértők állítása szerint a kivitel mes-teri kézre vall. Valóban, szerelmes asz-szony alkothat csak ilyet!

A „szerelem vak.“ „Annál jobb!“ mondja a velencei példabeszéd. Dudusnak azon-ban még kitünök a szemei s a példabeszé-dekkel nem törődött. Nevetség is féltékeny-ségről beszélni. Jó is volna! Hát akkor miért mondhatná oly büszkén, hogy való-ságos mintaasszonyt talált, egy asszonyt, kiben minden nemes és jó feltalálható, ne-mének minden kiváló tulajdona, ki való-ságos ritkaság? Bámulatos kivétel! Mint az igaz gyöngyök közt a paragon, a gyémán-tok közt a mattuni, a kokinor vagy a nagy-mogul! . . .

Dudus ily csalóka álmokban ringatód-zott, mikor a gyorsan robogó vasut kikül-detéseire vitte, s a derüs éjben a csillagos égen felesége szemeit kereste. Ide is te-gyünk hát két csillagot, melyek Milike sze-

Szomoruan, portól belepve, elhagyottan feküdt egy toilette asztalka fiókjában, csipkék, szalagok s illatszeres üvegek között.

Tudom jól, sőt tudatában voltam már akkor is annak, hogy azokkal a hosszukás, finom betűkkel végig irt sorokat, amiket egy asszonyka akkor vett papírra, amikor lelke háborgó érzelmekkel telik meg, mikor azokat már nem tudja tovább rejtegetni szive mélyén, — még engedélylyel is vétek elolvasni, engedély nélkül pedig halálos, örök, megbocsáthatatlan — bűn.

És mégis elkövettem ezt a rettentő bűnt s szentségtörő kezeimmel feltárva a könyvet, lapozni kezdtem benne.

Hisz érdekelt ez az asszony! Érdekelt a lelke, a gondolata, a szive!

A naplóban mindössze két lapot találtam beírva. Betű tehát nem volt sok, de annál több — tartalom.

Miután a szereplő személyek nem ismerősek, minden indiskréció nélkül ide ígathatom ezt a két napló lapot, föltéve, — amire kérem is önöket — hogy a lapocskák elolvasása után nem fognak ismerőseik asztaliókjában — hasonló följegyzéseket keresni.

I.

Az első lap.

Dátuma kelt valamikor a múlt év szeptember havában s így szól:

„Ma nagy dolog történt velem. Kezeim reszketnek, arcom pirult, izgatott vagyok s valami sajátságos hőség környékezik, amely perzsel is, meg hűsít is.

Szeretném valakinek elmondani mindazt, amit érzek. Valami jó barát-nőnek, vagy — ah, akárhányak, akinek aztán a keblére borulhatnék s jól ki-sírhatnám magam.

Meg vagyok róla győződve, hogy nagyon megkönnyebbülök.

Oh, de hát erről le kell mondanom.

meit ábrázolják, s melyekkel férje távollétében — másokra kacintgatott.

* *

Igen állhatatlan lélek vagyok. Járok-kelek mint a bolygó hollandi. Tanulmányozom a nagy természetet, mely végtelen fenségével leköt s elbűvöl, sokoldalúságával s bölcsességével a legnagyobb mester, mely szemléltetve tanít, vagy alapeszméket állít fel, hogy felettük gondolkozzunk.

Borongós őszi napon künn jártam ismét a szabadban s bölcselkedtem. Fák és bokrok hulló levélzete tarka szőnyeggel vont be a mezőket és utakat. Üres, elhagyatott volt minden. A ligetből kihalt a pezsgő élet, csak a tova surranó szellő keltett halk zörejt a zizegő lombzat között.

Egyszerre csak Dezső barátom állt előttem.

Csak úgy dőlt belőle a borszag. Szemei vérben usztak, haja kuszált, ruhája sáros, mocskos.

Rákiáltottam. — Mit csinálsz te itt?

— Keresem őt — — megszökött — — dadogta alig érthetően s tova futott, mint a kit az örület kerget.

A dolog nem olyan, amit bárkinek is elbeszélhetnék. Titok, édes, szent, gyönyörűségecses titok.

Azért hát jöjj elő kis naplóm s légy te a barátom. Tudom, nem fogsz kifecsegni semmit. (A kisasszony, amint látják, tévedett!) Te hü lész hozzám és kedves. Vizont ígérem, hogy én is bizalmas leszek hozzád s nem hallgatók el előled semmit.

Tehát tudd meg kis naplóm, hogy . . . hogy . . . ő . . . mikép is mondtam? . . . így: ő vallott!

Hallod ezt?

Megvallotta a szerelmét! Ő szeret! Lángolóan, hévvel, örökre! Éppen úgy, mint én őt. Talán még jobban! Hisz ő férfi! Erősebb, tehát jobban is szerethet.

Férfi bizony, még pedig minő! Okos, bátor, deli! És minő mérvben bírja mindezeket a tulajdonokat! . . . Azt hiszem, nincs nála külön férfi a világon.

Nem is tudom, miért nem szereti a papa, ha a házunkhoz jár.

Azt mondja: — svihák!

Persze! A félistenek, a geniek a közönséges emberek előtt mindig — svihákok voltak.

Mert nem képesek megérteni őket. De se baj! Érttem őt — én, s ez elég. Bármikép forduljon is a dolog, én szeretem őt. Nagyon, végtelenül.

És érzem, hogy nem élhetek többé — nélküle!

II.

A második lap.

Ez a lap három hónappal később kelt, s így hangzik:

„Ma nagy dolog történt velem. Reszketek az izgatottságtól s ereimben valóságos lázas tánczot jár a vér.

Szeretném valakinek elmondani mindazt, amit érzek, hogy aztán jól kisír-hassam magam.

De hát kinek?

A dolog titok! Szomoruan, mély titok. Azért hát előveszem újból a naplóm. Ugyis ez a legjobb barátom. Tud hallgatni, s részt venni fájdalmaimban. Nem él vissza bizalmammal, és ez az egyedüli, aki — szeret.

Tehát tudd meg kedves kis naplóm, hogy az az ember, . . . így: megcsal!

Hallod ezt?

Megcsal! Rászed rutul, és minden nap! Nem szeret és nem is szeretett soha! A tivornyákért rajongott mindig, meg a kártyáért s azért vett el engem! Pénz kellett neki. Szeretni nem tudott soha, s nem is fog tudni soha.

Oh, most már tudom, hogy miért mondta róla a papa, hogy — svihák!

Persze, hogy az! Nem is félisten!

A papa nagyon jól látott!

De se baj! Én már határozottam.

Én gyűlölöm őt. Nagyon, végtelenül!

És érzem, hogy nem élhetek többé — vele.

Jurkovics Aladár.

HIREK.

Révész Bálint debreczeni ev. ref. püspök elhalálózásával a hazai protestantizmust nagy veszteség érte. A tisztán-

tuli kerületnek — melyhez a békésbányai egyházmegye N. Becskerekkel együtt tartozik — négy százada alatt ő volt az ötvenedik püspöke, ki pár év múlva 25 éves jubileumát ülhette volna meg. Mint egyházfő szigorú puritán elvei mellett humanus és nagytudományu, egyházi munkáival pedig, melyek közül imakönyvei fennkölt szelleméről tanuskodnak: örökemléket hagyott maga után. De ezeken kívül hazafias érzületét kell még megemlíteni, melynek fényes bizonyosága az, hogy a 48 iki szabadságharczkor Bem erdélyi hadseregében mindvégig küzdött. — Gyermekei fájdalom nem maradtak, mert felnőttkorú hajadon leányát pár év előtt ragadta el a kérlelhetlen halál, a mely azután az ő halálát is siettetete. Temetése a hazai összes protestánsok küldöttsége mellett mult vasárnap délelőtt Debreczenben végső óhajához képest egyszerűen, de mély részvéttel ment végbe; a búcsú imát özvegyének óhajására Szász Károly duna-melléki, a gyászbeszédet pedig ennek testvére Szász Domokos erdélyi püspök végezte. Nyugodjék békével a sokat szenvedett nagy férfiú és kitünő egyházfő, ki magas állását soha senkivel sem érezte, és a ki embertársainak mindig őszinti tanácsadója és jóakaratu atyja volt.

Személyi hír. Schäffer Antal apát, pápai kamarás a mult hét folyamán érkezett vissza Rómából, a hol Geiger segédlelkész kíséretében volt.

A legnagyobb magyarnak, Széchenyi István grófnak emlékezetét lelkesen, fénynyel ünnepelték meg városunk tanintézetei. Szerdán a helybeli zárdában folyt le a Széchenyi-ünnepély, mely szent misével vette kezdetét, melyet Schäffer Antal, apát-plébános szolgáltatót. A mise végeztével a növendékek, valamint az egybegyűlt vendégek az intézet nagytermébe vonultak, a hol a tulajdonképeni ünnepély a Hymnus eléneklésével kezdődött meg. Ennek elhangzása után Schäffer apát vázolta hosszabb, szép beszédben Széchenyi élettörténetét és működését. A hatásos beszéd után egyes növendékek szavaltak és zongoráztak, mire a megható ünnepély a Szózat eléneklésével, véget ért.

A községi népiskolában csütörtökön ülték meg Széchenyi emlékezetét. Az ünnepélyt itt is a Hymnus nyitotta meg, mely után Baden igazgató méltatta ékes beszédben Széchenyit, mint államférfit, s nemzete újjáalkotóját. Majd az iskola két növendéke szavalt, s ezután Rédl Ferencz, tanító tartott kimerítő, lelkes előadást Széchenyi életéről. Végül még egy növendék szavalt el Posának a „Haza“ című szép költeményét. Az ünnepély ezután a Szózat eléneklésével véget ért.

A torontáli magyar nyelvterjesztő egyesület ma, vasárnap tartja meg Széchenyi ünnepélyét a megyeház nagytermében. A megnyitó beszédet ez alkalommal ns. Steinbach Antal, kir. tanácsos, tanfelügyelő tartja, az ünnepi szónoklatot pedig dr. Kis Sándor, főgymnasiumi tanár. Wegling István ur pedig Arany „Széchenyi emlékezte“ című költeményét szavalja el.

Széchenyi ünnepélyt rendez e hó 25-én a nagybecskereki kaszinótársulat, mely ekkor üli meg fenállásának félézázados fordulóját. Az ünnepség október hó 25-én délelőtti 11 órakor a kaszinó dísztermében kezdődik és sorrendje a következő: 1. Alkalmi költemény. Irta és szavalja dr. Kis Sándor, főgymnasiumi tanár; 2. Emlékbeszéd. Tartja dr. Stasik Ferencz, társulati igazgató. Délután 1 és fél órakor díszbéd. Este pedig táncmultság, melyet a kaszinótársulat fiatal-sága rendez.

*

A Béga-hajózás érdekében. Kenessey Kálmán királyi hajózási főfelügyelő a kereskedelmi miniszter megbízásából felkereste városunkat, hogy itt a Béga-hajózást tüzetes megfigyelés tárgyává téve, úgy a hajók kezelése mint felszerelésére nézve megtegye a kellő intézkedéseket és az esetleges reformok életbeléptetésére a szükséges feltételeket Kenessey ur azon két napot, csütörtök és pénteket, a melyen a város vendége volt, arra használta fel, hogy itt magát a hajózás ügyes-bajos dolgairól kellőleg informáltassa, hogy az itt álló hajókat tüzetes vizsgálat alá vegye s úgy a hatósággal, mint az érdekelt hajótulajdonosokkal megbeszélje mindazon életbeléptetendő rendszabályokat, a melyek hivatják a hajózást a Béga rendezettebbé és a kívánalmaknak megfelelőbbé tenni.

*

Templomszentelés. Lélekemelő ünnepe volt f. hó 15-én a torontálmezei Roggendorf községnek, ugyanis a községnek saját áldozatából épült új templomát e napon szentelte föl nagyságos és főtisztelendő Schaffer Antal nagybecskereki apát-plébános és pápai kamarás úr. Ő nagyságát a község banderiummal fogadta. Rövid üdvözlő beszéd után a menet a község házához vonult. Itt a papság magára vette az egyházi öltönyöket. A szebbnél szebb miseruhák és egyéb templomi szerelvények mind a méltóságos Csekonic Endre gróf fenkölt szellemű családjának nagylelkű adományai. Az egyházi szerelvények megáldása után kezdődött a templomszentelés. Ennek végeztével Schaffer Antal apát-plébános magyar nyelven mondott velős tartalmú beszédet, melyben a község és a grófi család érdemeit méltatta; utána pedig Grosz György begasztyörgyi plébános bolgár nyelven ismertette a templom épülésének történetét. A nagymisét fényes segédlettel Schaffer apát-plébános végezte. Délután 2 órakor Csekonic gróf adott kastélyában fényes úri ebédet, melyen az ünnepelő papság és a községi előljáróság is jelen volt. A vallási és hazafias erényekben gazdag háziurat Schaffer apát-plébános köszöntötte föl. Válaszában a gróf családi czimerének jelmondatával tarkarta érdemeit, e jelmondat: „dona Dei dona“. Volt még több felköszöntő is, így Rónay Jenő alispán a Csekonic családot, Schaffer apát-plébános a gróf exczellenciás mamáját, Grosz György begasztyörgyi plébános a nemeslelkű Csekonic grófnét éltette, ki gyengélkedése miatt nem volt jelen. Bakalovics főszolgabíró pedig a községet a gróf indulatába ajánlotta. Csekonic gróf, ki már a templom kifestésére is 200 frtot adományozott, most még a községi előljáróságnak 100 frtot adott át a szegények részére. Isten éltesse!

Templomszentelés. A nagy-kikindai ev. ref. egyház imaházának e hónap 11-ikére hirdett felszentelése nagyérdemű illetékes püspöke Révész Bálint váratlan elhalálása és ugyanakkor való temetése miatt Szabó János b. b. ref. esperes által e mai napon fog elvégeztetni.

Halálozás. Augusztin Péter, Zsombolya községjegyzője és Torontálmezei törvény-

hatósági bizottságának tagja e hó 15-dikén Zsombolyán elhunyt. Haláláról a mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki: Augusztin született Tullics Teréz, Augusztin Jenő, miniszteri titkár, és neje szül. Mayering Emilia, Augusztin Miklós, torontálvármegyei szolgabíró és neje szül. Bayer Ernesztina, gyermekük Irén és Viola, Augusztin Antal, községi h. jegyző, Augusztin Vilma és jegyese Vaszilcsin Béla, uradalmi ispán, saját és számos rokonok nevében szomorodott szívvel tudatják a legjobbját, atyát, nagyatyát, illetve após Augusztin Péter, Zsombolya község jegyzőjének és torontálvármegyei törvényhatósági bizottsági tagnak 1891. évi október hó 15-én délutáni 2 órakor életének 62. évében hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászosan kimúltát. A boldogult hült tetemei 1891. évi október hó 17-én délutáni fél 4 órakor fognak örök nyugalomra letétni. Az engesztelő szent miseáldozat 1891. évi okt. hó 17-én reggeli 9 órakor fog a helybeli r. kath. templomban a mindenhatónak bemutatni. Zsombolyán, 1891. október hó 15-én. Áldás és béke hamvaira!

*

A délmagyarországi tanítóegylet n.-becskereki fiók-egylete e hó 15-én tartotta meg őszi rendes közgyűlését a tagoknak nagy részvétele mellett. Az ülésen Steinbach Antal, kir. tanácsos tanfelügyelő is részt vett. Az ülést déli egy órakor bankett követte, mely a kaszinó termeiben folyt le, nagy jókedvvel és számos lendületes felköszöntővel.

*

A délmagyarországi földmivelők gazdasági egyesülete. Nákófalva községben Krauszhaar Károly elnöke alatt a napokban népgyűlést tartottak a délmagyarországi földmivelők gazdasági egyesületének megalakítása érdekében. Mint értesülünk, a gyűlésen csak a meg nem elégedett elemek jelentek meg, kiket szép szavakkal és ígéretekkel még beugratni lehet. Löschardt esperes plébános előadta az egylet célját, mire a jelen voltak egyértelműleg és öntudatlanul üdvözölték az eszmét és az alapszabályok kidolgozása végett kiküldött bizottság tagjainak Löschardt esperes plébánost és Kales József albirót választották meg. — Az egyesület végrehajtó bizottsága nevében Wittmann János orsz. képviselő, mint elnök, továbbá Blaskovics Ferencz, Kádár Antal, Krauszhaar Károly és dr. Frecot Menyhért, mint tagok felhívást bocsátottak ki, melyben felkérlik Délmagyarország községeit, hogy egy-egy bizalmi férfit válaszsának ama bizottságba, melynek feladata leendő az egyesületi alapszabályokat alaposan tárgyalni és még f. é. november havára az alakuló közgyűlést egybe hívni. A felhívás így végződik: Tisztelt polgártársak, Délmagyarországi földmivelők! Nem is új dolog az, a mit itt ajánlunk. Csak egy régen érzett hiány pótlásáról és egy már hat év előtt felhangzott közóhajtás megvalósításáról van szó. A mi akkor nem sikerült, — annak most sikerülnie kell! Legfontosabb érdekeiteknek előmozdítását célozzuk. Bizonyítsátok be nagy számú jelentkezők által, hogy a haladás emberei vagytok, hogy feifogjátok, mire van szükségtek és férfias szándékotok, egyesülés által magatokon segíteni! Igen tisztelt lelkészek, községi előljárók és tanítók! kiknek állástokból folyó feladatokat községeiteknek javán kitelhetőleg közreműködni, csatlakozzatok buzgón ezen általunk kezdeményezett üggyhöz, mely a legtisztább szán-

dékből kiindulva, gazdaságunk emelését és földművelőink helyzetének javítását célozza. Legyetek vezérei a népnek és lobogtassátok magasan a zászlót, melyre a jelszó van írva: „Egyesült erővel“. Éljen a „Délmagyarországi földmivelők gazdasági egyesülete!“ Hangzatos szép szavak, jól választvak arra, hogy törbe csalják azt a szegény, napi munkájából, véres verejtékkel szerzett keresményéből élő polgárt, kinek szavát úgy mint hat év előtt, most is épen a képviselő választások előestéjén akarják biztosítani saját maguk, pártjuk számára. Csak hogy kilátszik a lólab, a végrehajtó bizottságot jobban kellett volna összeállítani, talán bele illett volna egy-két józan gondolkodású „Bauer“ a „Bauernverein“ végrehajtó bizottságába, mert így kézen fekvő, hogy a végrehajtó bizottságban ügyvéd és szerkesztő urak talán inkább politikát, mint gazdasági motiót akarnak. De a józan közönség figyelmeztetés nélkül is örizkedni fog eme minden képviselő-választás előtt hason komédiát játszó uraktól és ott fogja gazdasági érdekeinek emelését sürgetni ahol kell, a vármegye gazdasági egyleténél. — Örizzetek, nehogy késő legyen a megbánás.

*

A pancsovai „társaskör“. Pancsováról írják: A „társaskör“, mely e vegyes nemzetiségű vidéken valóban hazafias missziót teljesít, e hó 9-én ülést tartott. Elhatározták, hogy október 6-ikát évről évre gyászstenni tisztelettel ünneplik meg és ennek tartására felkérlik a plébániákat. A társaskör hazafisága jelét adta azzal is, hogy Széchenyi gróf arcképének beszerzését határozta el.

*

Vasut-építési engedély. Baross Gábor kereskedelmi miniszter Izakovics Milán országgyűlési képviselőnek a tervezett Nagy-Kikinda - Vingai vasutvonalra szóló építési engedélyt egy évre meghosszabbította.

*

Nagy tűz volt f. hó 13-án Aurélháza községben. Az erős szélvész folytán veszélyeztetve volt az egész falu és ha a szomszéd Ujvár község tűzoltói gyorsan nem jönnek segítségükre, számosan jutnak koldusbotra. A tűznek így csak két parasztház esett áldozatul. Az újvári tűzoltók közül kitüntetettek magukat az oltás körül: Ströbl Adam elnök, Dengler József parancsnok, Hoppenhalt A. és Kamp János. Dengler mentés közben meg is sebesült.

*

Tűz volt e hó 10-én éjjel a Dugonics-utca 267. számú házában, a hol Sztankov Sztana háza eddig ismeretlen okból kigyúlt és leégett. A tüzet a helybeli tűzoltóság derekas működésének lokalizálni sikerült, s így a szomszédházak a vészből megmenekültek.

*

Elpusztult község. A következő kérelem közlésére kerettünk fel: Kérem hazánk nemes szívü összes lakosságához! Bezó, Ungvármegye legnagyobb községe semmivé lett! Folyó hó 11-én vagyis vasárnap déli fél 1 órakor támadt tűzvész egy óra alatt teljesen elhamvasztá. A falu felső részén gyuladt ki s a fölkerkedett szél szórta szikrák a község szalma házfedeleit minden oldalon majdnem egyszerre lángba borítá. Alig maradt meg a végeken egy pár ház, 150-nél több földig leégett, s vagy kétszerannyi gazdasági épület, telve a már betárolt összes termény s életművel. A kár 300,000 forintnál is többet tesz ki. Menteni nem lehetett. Egy pár értéktelen butoradarab, itt-ott egy-két vánkos az egész mit kiragadhattak: a szó legigazabb értelmében mindenük odaveszett a rajtok levő pár ruhadarabon kívül, mely a sikertelen

mentési kísérlet közben szintugy ronggyá vált. E földönfutóvá lett munkás nép érdekében hazánk összes lakosságához intézem kérelmem. Hatóságok, testületek, intézetek s a minden szépet és jót istápoló sajtó támogatassák kérésemet, segítsünk a tél küszöbén, kenyér, ruházat, vetőmag s fedél nélkül levő 1600-nál több szerencsétlen. — Anyák, apák! hozzátok szölok: egy sereg félmeztelen s éhező gyermek és csecsemő kenyér és meleg ruháért esd — juttassatok a feleslegről részükre. — Mezőgazdák! az ég áldásából egy maroknyit csak: „sok kevés — sokra gyűl” s előjáróitok szívesen elfogadják, gyűjtendik s továbbítják hozzám a kanálnyi csöppet is. — Tudom s érzem, hogy édes hazánk jóságos népe nem kéri magát, ha sürgős segélynyújtás szükségéről van szó, s ezért az üszkös romok között, kebleiken melengtetett didergő kisdedeikkel tévelygő szülek kétségbeesésig szárnalmas helyzetét s az éhező gyermek-sereg jajveszékését részletesebben nem ecsetelem, és csakis annyit jegyzek meg, hogy már a holnapi betevő falat kenyert is közpénzen kellett beszerezni részükre: „bis dat, qui cito dat”. Ungvár, 1891. évi október hó 12-én. Kende Péter, alispán. — Az adományok Ungvármegye alispáni hivatalához küldendők.

A kereskedő ifjak társulata e hó 31-én irodalmi és zenészi estélyt rendez, melyen dr. Kis Sándor, főgymn. tanár, Strusz Aurélie kisasszony, továbbá Ripka, Levin, főkantor és Grünbaum Arnold urak fognak közreműködni. Az érdekesnek ígérkező estélyt táncz fejezi be.

Magára gyűjtotta a házat. Nagy-Kikindán f. hó 10-én, a délutáni órákban Zárits Milos följyűjtotta a saját házat, azután az ég házában a szobában a gerendára fölakasztotta magát. Mikor a szomszédok, a tűzoltóság a vész helyére értek, rémulve látták az öreg szerbet a gerendán függeni. Őt magát sikerült a gerendáról levágni s megmenteni, de a házat meg nem mentették. Leégett. A végzetes tette a 70 éves öreget az vitte, hogy mintegy két hete eladta a házat s most kellett volna a lakásból kiköltözködni. A házeladás később nagyon elkeserítette az öreget nem tudott megválni régi hajlékától. Napok óta ivott. Az említett napon is övét elküldte valami ürügy alatt hazulról s az alatt vitte véghez végzetes tette. Mikor a gerendára fölakasztotta magát, a pálinkás üveg akkor is zsebében volt. Az öreget a csendőrség a törvényszéknek adta át.

Elgázolta a vonat. R o t t e r Matild helybeli lakosnőt pénteken éjjel a torontáli helyi érdekű vasutak egy tehervonata a szécsányi állomás közelében elgázolta, úgy hogy a szerencsétlen asszony nyomban szörnyet halt. A nő az utóbbi időben elmezavarban szenvedett s így valószínű, hogy öngyilkossági szándékából vetette magát a robozó vonat elé.

Zónaidő az egész országban. Fontos rendeletet intézett Baross Gábor miniszter az ország összes törvényhatóságaihoz. Kivánatosnak tartja a miniszter, hogy minden óra a zónaidő szerint járjon. E végből utasítja a törvényhatóságokat, hogy a hatáskörükhöz tartozó óramutatókat — tolják vissza huszonhat perczel. Tehát az egész ország idejét meg akarja Baross reformálni, hadd

járjon egyenlően minden óra a vasuti és postai órákkal. — Azt hisszük, hogy Baross a rendeletének a hölgyek lesznek szószólói, hiszen megfiatalodnak — igaz, hogy csak 26 perczel, de hát az is csak valami, ha többet nem lehet elérni.

Hivatalos jelentés f. évi szeptember hóban Nagybecskerek városában észlelt közegészségügyi viszonyokról. Városunk lakosságának száma az 1891. évi népszámlálás szerint 22.273. Az összes elhaltak száma 78 a következő halálokokkal: hasihagymáz 1, veleszületett gyengeség 2, ránggöres 5, gyermekaszály 3, tüdőlob 3, tüdőlegdag 1, tüdőgümörkór 10, mellhártyalob 1, szerviszivbaj 5, bélhurut 24, hashártyalob 1, agyvérömleny 1, aggkór 5, hörghurut 2, görvélykór 1, agyburoklob 3, méhrák 1, gyomorrák 2, májrák 1, bubor 1, gyengeverőség 1, horgvérzés 1, szájlób 1. — Születés szeptember hóban 61 jelentetett be. — Az egészségügyi viszonyok a jelentés hónapban nem igen kedvezők voltak, kivéve egy hasihagymáz esetet ragályos kórok nem fordultak elő, de a nem ragályos közül a gyomor-bélhurut nagyobb számban lépett fel mint mindig a melegebb száraz időszakban, de aránylag borzasztó sok áldozatot követelt a 7 éven alóli gyermekek közt, mi különösen a szegényebb sorsuaknál, de nem sokkal kevésbé a jobbmoduaknál az öreg asszonyok által beoltott s alig kipusztítható rögeszme következte már gyomor-bélhurutban szenvedő gyermekek czélszerűtlen táplálkozás és etetésből származik. — Nagybecskerek, 1891 október 5-én. Dr. Haidegger Lajos, vár. főorvos.

Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés követ-eztében felfúvódásban, szorulásban, fejfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitzporok” használata által biztos gyógyulást ének el. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvetellel Moll A. gyógyszerész s cs. és kir. udvari szállítótól, bécs. I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

Törvényszéki csarnok.

A nbecskereki kir. törvényszék végtárgyalásainak sorrendje. Október hó 19-én: Markov Laza és társai, magánosok elleni erőszak.

Október hó 21-én: Miroszavlyevits Jócza, gyűjtogatás.

Október hó 24-én: Katity Dána, halált okozó salyos testi sértés. — Stojan Juon, lopás. — Petrovits Pál, hivatali sikasztás.

GAZDASÁG.

A must erjedése.

Abban a mustban, a melyben kevés cukor van, ezt pótolni kell, ha nem akarjuk, hogy könnyű, éppen nem tartós borra váljék, az édes mustot természetesen nem kell czukrozni, ezeket illetőleg a vinczellérnek főképp arról kell gondoskodni, hogy rendszeren erjedjenek, illetőleg forrjanak.

Csak hogy az a baj, hogy éppen a legjobb, az édes must rendszeren erjedésének vannak bizonyos akadályai, melyeket könnyen hárihatunk ugyan el, de éppen úgy sok kellemetlenséget

is okozhatnak, ha figyelembe nem vesszük őket, mert tudjuk, hogy a ki nem forrt borok sok évig utóerjednek, könnyen megnyúlósodnak s csak nagynehezen lesznek palackkérettekké. A jó mustban rendszeren meg vannak a rendszer erjedés minden feltételei s a vinczellérnek csak arról kell gondoskodni, hogy az egyedüli külső feltétel, a megfelelő hőmérséklet ne hiányozzék. A must 16—25 R. fok közt erjed rendszeren, a mit úgy kell érteni, hogy a mustnak, a midőn erjedésnek indult, legalább 16 R. fokban kell lennie, s hogy a forrás alatt fejlődő melegség a saját hőmérsékletét legalább 20 R. fokra fokozhassa. A mi éghajlati viszonyaink közt azonban a ritkább esetek közé tartozik az, hogy a mustot mindjárt ilyen hőmérséklettel öntik a hordókba, mert a hűvös reggeleken szüretelt szőlő mustjának sokszor igen alacsony hőmérséklete van. Legjobb volna tehát, ha derült napokon csak délfelé kezdenők meg a szüretelést, mert addig a szőlő jól átmelegszik s melegebb mustot ad. Mennyire hasznos és előnyös az, ha a must meleg helyiségben erjedhet, azt nem szükséges bizonyítani, mert mindenki tudja, a ki mustot kezelt s erjesztett. A meleg, fűthető helyiségben erjedő mustból sokszor már egészen tiszta bort fejthetünk le, midőn a hideg helyiségben erjedő még egészen sűrű és zavaros. De a körülmények helyes felhasználásával megközelítőleg azok is biztosíthatják maguknak a meleg helyiségben való erjedés előnyeit, a kiknek ilyen helyiségeik nincsenek.

A kinék olyan pinczéje van, melynek hőmérséklete a must erjedése idején legalább 10 R. foku s azon kívül akkora hordókkal rendelkezik, hogy legalább 20—50 hektl. mustot tölthet egybe egybe; töltse meg őket musttal s hagyja ezt magára. A nagy mennyiségű must lassankint átmelegszik s erős erjedésnek indul, a mely szakadatlanul mindaddig tart, míg az összes cukor át nem változik benne. A mustban levő erjesztő gombák ugyanis olyan hőmérsékletben is szaporodnak, a melyben a must csak igen gyengén erjed, de erősebb és igen erős erjedésnek csak a 16-ik R. foknál s azon felül indul a must, mert a nagy hordóban a melegség, melyet az erjedés fejleszt, együtt marad.

A mesterséges melegítésen kívül még más két mód is van a must gyorsabb erjesztésére. Az egyik abból áll, hogy a még nem erjedő mustba olyan mustból öntünk egy bizonyos csekély mennyiséget, mely már igen erősen erjed, ezzel számtalan élesztő sejt jut a még nem erjedő mustba, mire csakhamar ez is erős erjedésnek indul. A másik módot kívánt a nagyon hideg must gyorsabb erjesztésére használhatjuk, s abból áll, hogy a mustból egy hektoliter legteljebb 50 R. fokra felmelegítünk s ezt a hideg must közé öntjük. A mustot közönséges, belül ónozott vasfazékban is felmelegíthetjük. Ha ez az 1 hl. must eredetileg 10 R. fokot mutat, akkor a felmelegítés közvetkeztében literenkint 40 R. melegségi fokot vett fel, melegsége tehát összesen 4000 fokkal gyarapodott; ezzel a must-

tal 4000 liter 10 R. foku mustot 11 R. fokra melegíthetünk, vagy 2000 litert 12 R. fokra vagy 1000 litert 14 R. fokra. Ha a 14 R. fokra felmelegített must közé még erősen erjedő mustot is öntünk, akkor néhány óra alatt igen erős forrásnak indul, s megszakítás nélkül forr. A melegen erjedt must gyorsan derülő s az ázsok-pinczében könnyen kezelhető bort melyek gyorsan kellemes zamatot is fejlesztenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Miként tarthatjuk el a szőlőfürtöket tavaszig. Ezen célra csak egy köröskörül jól védett kamrát használhatunk, hol sem az őszi nap-sugár melege, sem a téli hideg különös hőmérsékváltozást nem idéz elő. A kamra ne legyen egész sötét, de közvetlen világosságnak sem szabad érintkeznie. Legalkalmasabb tehát egy kis pinczeszerű ablakkal bíró helyiség, melynek ablakja szűk magas falakkal körülvett udvarra vagy szobára szolgál. Ezen homály az ablak előtt egy méternyire elhelyezhető gyékényfal és az ablak fölött emelendő ugyanoly tetőzet, nemkülönben tejűveg alkalmazása által még fokozható. A kamrában kályhának nincs helye, elég, ha az előcsarnokban álló tűzhely segítségével a kamrában a hőmérsékletet 8-14° C. közt tartjuk. A kamra falait állványokkal vonjuk be, melyek befűtött üvegeknek hajlott állásban való tartására alkalmasak. Ezen üvegek vízzel töltendők meg két harmad részig s ide állíttatnak bele a teljesen épszemű fürttel bíró csemege-szőlővesszők. Az elteendő fürtöket úgy vágjuk le, hogy a fürt eredési helye alatt és felett egy arasznyi vessző maradjon, a leveleket pedig eltávolítjuk. Természetesen a fürtöket csak akkor gyűjtjük, midőn már teljes nagyságukat elérték, anélkül, hogy túlerettek volna. A gyűjtésnél vigyázni kell, hogy a bogyók meg ne nyomassanak. Mielőtt a kamrába vinnők, egy alkalmas ollóval minden csak legkevésbé is penészes ütődött, repedt vagy foltos bogyó gondtal eltávolítandó, mert ez a módszer sarkalatos tétele. Vására alkalmas anyag fentartása céljából szükséges mindennap kivétel nélkül minden fürtöt helyben (gyertyafénynél) szoroson megvizsgálni és a gyanus szemeket eltávolítani. Házi szükségletre elegendő, ha ezen műveletet 2-3 naponként végezzük, mert utóvégre a kissé megtámadott fürt rögtön elfogyasztásra még elég alkalmas. Ily módszerrel a szőlő, míg csak új termés nincs, biztosan eltartható és igen szép áron értékesíthető.

Uj fatelítő eljárás. A tölgyfaerdők századok óta meggyűlt készletei a vasutépítéshez szükséges slipperfák, a butor- és hordó-ipar által oly rohamosan emésztetnek fel, hogy rövid idő múlva tölgyfában nagy hiány fog mutatkozni s előreláthatólag a tölgyfának oly ára lesz, a mely használatát korlátozni fogja. A legnagyobb kényelmetlenség ezen tekintetben a vasutakat fogja érni, a melyeknek nagy gondolatot fog adni az, hogy honnan veszik a szükséges és évről évre nagyobb mennyiségekben szükséges talpfákat. Remédiumot a bükkben látnak, a mely, ha alkalmas módon telítették és a földbe helyezve, ez által romlandóságát elveszti, a tölgyfát helyettesítheti. Tényleg a francziák a bükköt már is telítve használják a vasutaknál. Minthogy hazánk erdeinek egy harmadrésze bükk, az erdőtulajdonosokra nézve nagy horderejű dolog, hogy alkalmas telítő eljárással a bükk elnyerje a tölgyfát sok esetben helyettesíthető képességet. Ha a bükkfa mindjárt döntés után le nem hántatik, egész belsejében szürke-fehéres vagy feketés foltok mutatkoznak s az égalji viszonyok behatása alatt szabad levegőn vagy földben gyorsan romlik, száraz helyen vagy vízben elég tartós; de könnyen vetemedik és összeaszó képessége oly nagy,

hogy csakhamar repedezni kezd. Ezen hátrányos tulajdonságokat leginkább impregnálással igyekeznek elmellőzni, a mennyiben fém sókat vagy kátrányolajakat a fanedvek elárolítása után a fába vezetnek. A fém sók közül a cinkchlorid és rézgaliczsal telítettek. Első olcsóbb. Németországban kreozotos kátrányolajjal telítettek, de mind e telítőszer csak néhány évig hatnak, mert a víz által a tapfákból kilúgoztatnak. Az „Erdészeti Lapok”-ban Zelincsek, az aradcsanádi egyesült vasutaknak vegyészje az ezen vasutak gurahonci állomásán főleg bükkfalpfák telítésére felállított nagyszabású telítő gyárában legújabb alkalmaszba vett új telítő eljárás van ismertetve. Egész rövidséggel közöljük azt. Ezen új eljárásához kétféle folyadék szükséges. Az egyik és pedig a legelőször alkalmazandó a feltaláló, illetőleg a gyár titkát képezi, ugynevezett gyanta-croozott-szappan, melynek hatása abban nyilvánul, hogy az eddigi telítő eljárásoktól eltérőleg épen a fanedvet alkotó, bomlásnak leginkább kitett anyagok vegyileg megkötöttek, vagyis csapadékok adnak, mely azonban vízben még oldható lévén, a vele telített fa újból a második folyadékkal — mely fém sókól, nevezetesen faeczet-savas, vas-faeczetsavas barit és fémchloridból áll — telítettik, mely folyadék az első csapadékkal ismét vegyileg oly csapadékok képez, a mely vízben oldhatlan. A telítő kazánba 4 bükkfával megrakott vaskocsit tolnak be és a kazánt légmentesen elzárják. Ezután a talpfákat 45 percig párolják oly fokig, hogy a fa likaesai kitáguljanak, de a benne levő nedvek ezen gőzölés által ki ne lépjenek. 15 percig kell a fának egy légköri nyomás gőzfeszerejének kitéve lenni. Ezután levegőszivattyuzással a fában levő levegőt távolítatik el s először az első, azután a második telítés eszközöltetik 8 légköri nyomással. Míg a régi eljárás szerint egy talpfának telítése 17-8 krba kerül, addig egy talpfa telítése most már csak 6-8 krt igényel. A tölgyfából készült telítetlen talpfák 7-8 évig tartanak el, a cinkchloriddal telített bükkfák 5-6 évig. Az új eljárás szerint telített bükkfalpfák tartóssági ideje még nincs ugyan megállapítva, de az előbbieket — elméletileg véve — határozottan felül kell mulniok. A jó telítés kérdése a gazdát is nagyon érdekli. Érdeklő először, mint erdőbirtokost s másodszor mint az épület- és szerszámfa-anyagok fogyasztóját, mert a tölgy árának folytonos emelkedése mellett az új pótlanyagra gondolnunk kell.

A mozgás javítja az állatok húsát; ez az oka annak, hogy a felföldekről és a hegyes vidékekről való marhák husa sokkal finomabb ízű, mint az alföldön nevelteké s külföldi piacokon rendszeren többet is fizetnek érte. Ennek oka az, hogy a hegyes vidékeken az állatok a hizlalás alatt több mozgást kénytelenek végezni, a mi izmaik fejlődésére és finomodására jó hatással van. Némely hegyes vidékek juhainak húsá oly finom, hogy ott helyben megvásároltatják a fogyasztók és piacra vinni nem is engedik. Igaz, hogy a hegyi legelő aromatikussabb, izlésebb fűneket tartalmaz, tehát a hús izésnek jóságára nagy befolyást gyakorol, de a mozgás sem játszik utolsó szerepet a hús minőségének megteremtésében. A vad szarvas húsá mindig felülmulja a vad szarvas húsá is sohasem közelíti meg a vad szarvasokét. Ha az aprómarha hizlalás alatt ketrecben tartatik, az izomrostok közé zsír alig jut, de a képződött hájtömeg külön telepek alakjában rakódik le a test különböző részeiben, a hús pedig izetlen marad. A hizlalásnál minden állatnak elegendő mozgást, friss levegőt, egészséges vizet és eledelt kellene adni, ha a hús izének minőségét csak egy kevésbé is figyelembe akar-nók részesíteni.

Az ákác sokoldalú használata. Mint az „Erdészeti Lapok”-ban olvassuk, P. Vacsos Coburg herceg uradalmában az erdőtiszt kert-főhomokon az ákáczfából készült

hasított szőlőkarók már 36 évesek. 7 év óta 20,000 darabból csak 3,000 et kellett újjal fölcserélni. Az ákác-szőlőkarót ennél fogva a szőlőgazdáknak nem lehet eléggé ajánlani. Ugyanott távirda-oszlopoknak is felhasználták az ákácot, a melynek tartóssága ezen alkalmazásban is előre látható. Egyáltalán az ákác, mint szerszám- és épületfa is oly hasznos, hogy vétek azt tüze-lőre használni fel. Ugyancsak Pusztá-Vacsos 45-50 éves ákácok mellmagasságban 148-189 cm. vastagok. Lapos helyen legezésze-rőbb 60 évre szabni az ákác fordáját, ellenben buczkákön 40 éves koron túl már csonkásodni kezd s azért ekkor már kivá-gandó. Némely talajon e jelenség már 20 éves korban is beáll. Csak a pajzstetű ellen lehetne valami okosat tenni. De eddigelé, hacsak a 17-18 fokos hideg nem tette azokat semmivé, ellenük biztos ellenszert nem ösmerünk. Annyi tény, hogy a neki megfelelő talajon a pajzstetű az ákác-czal nem bír, de a meg nem felelő talajon az ákác e tetű okozta gyötrelmet ki nem állja. Ezt az ezen baj megvizsgálására kiküldött bizott-ság igazolta. Egyelőre többet még nem tudunk e bajról.

A tejelő állatok nyírása. Olyan esztendőben, a melyekben mint az idén is kevés széna és kevés szalma termett, az állatok tisztántartása akárhányszor is állóban sok kívánni valót hagy fen, kivált azokban az állókban, a melyek úgy vannak berendezve, hogy az állatok tisztántartására nagyon sok szalma kell. Bizony legkevésbé sem szép az olyan tehén, a melynek czombjai, hasa, tögye stb. csupa sár, csupa ganaj, mely erősen rászár-adt a hosszú szőrré. Ha még azt is tekintetbe vesszük, hogy ez a piszok a tejet is könnyen bemocskolhatja, könnyen belátjuk, hogy ezen a bajon valami alkalmas módon segíteni kell. Schleswigben és Dániában igen egyszerű módon övjak meg a teheneket a beganaozástól úgy, hogy őszszel lenyírják a szőrüket. Igaz, hogy egy tehén egész testét megnyírni, nem kis munka, s hogy egy nagyobb tehenállomány megnyírása sok időbe kerül, de megköny-nyíti a dolgot az, hogy nem kell az egész testet megnyírni (habár az egész testén megnyirt állat mindenesetre szebb külsejű a részben megnyirtnál) hanem csak a fark-tővétől le a tögy elején s a farkot egészen a bojtig. Ha a tehén szőre még tisztá, úgy egy ember egy tehenet könnyen lenyírhat egy fél óra alatt. A rövidre nyirt szőrhöz nem tapadhat a ganaj úgy mint a hosszúhoz s a mi hozzátapad azt könnyen le lehet onnan éles kefével kefélni, vagy a vakaróval levakarni. Az ilyen nyírás nem árt a tehe-neknek.

Egy kakas emlékeztetősége és szeretete. Néhány évvel ezelőtt a barna Leghorn-faj-ban olyan tyúk-törzset neveltem magamnak, írja Sch. C. a W. Landw. Ztg.-ban, mely-ben úgy szaporasága, valamint szép alakja miatt sok örömem telt. Kolostorunk egy ré-szének bebontása következtében rövid időre megfosztották tyúkainkat alkalmas helyisé-güktől, s máhova kellett őket elhelyeznem. Ez év elején a kakast öcsémhez küldtem más községbe, a kinek tyúkjai épen akkor nélkülözték a kakast, s nagyon megörültem, midőn később egy látogatásom alkalmával arról győződtem meg, hogy kakasom csak-hamar megbarátkozott új állomásával és új tyúkjaival. Öt hónap múlva öcsém a 8 Leg-horn-tyúkot is átvette tőlem, hogy legköze-lebbi év számára tiszta fajt biztosítson ma-gának. Midőn a Leghorn-tyúkok megérkez-tek s azokat a kosárból kibocsátották, ka-kasunk azonnal hozzájuk futott, megújította a régi ismeretséget s attól a perctől fogva el nem hagyta őket többé, legkevésbé sem törődve a többi tyúkokkal. Ezek most ismét a szomszéd kakasa után járnak mint az-előtt, míg a Leghorn család összetartva ke-rüli a közönséges falusi tyúkokat.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye számvevőségének üresedésben levő és főispáni kinevezéssel betöltendő évi 800 frt fizetés és 200 frt lakbér illetményen, el javadalmazott alszámvevői állásra pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik a fenti állásra pályázni kívánnak, miszerint életkorukat, erkölcsi magaviseletüket, eddigi alkalmaztatásukat igazoló és képesítésüket az 1883. évi I. t. cz. rendelkezésének megfelelően hiteles okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi november hó 30. ig, a mennyiben szolgálatban vannak előljáró hatóságuk után, különben pedig közvetlenül Torontálmegye alispánjához nyujtsák be.

Nagybecskerek, 1891 október 8.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

6106. sz. kig. 1891.

(374-3.3)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye kebeleztet Torontál Szécsány, Szerbbóka és Horvátbóka községekből álló, és elhalalozás folytán üresedésbe jött torontálvármegyei körorvosi állomásra pályázat hirdettetik.

Javadalmazás o. é. 900 forint és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak, továbbá hetenként egy-egy ingyen fuvar Tor. Szécsányról Bókára és vissza.

A választás határidejéül f. évi október hó 29-ének d. e. 10 órája a Tor. Szécsány községi irodába kitűzetik, és az 1876. évi XIV. törv. cz. 143. illetve 1883. évi I. törv. czikk 9. §-a szerint képesített azon orvos urak, a kik ezen állomást elnyerni óhajtnak, felhivatnak egyúttal arra nézve, hogy képzettségüket, honosságukat, ugy eddigi alkalmaztatásukat is igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket legkésőbb a választást megelőző napig a módosi főszolgabírói hivatalhoz beterjesszék.

Módoson, 1891. évi szeptember 28. án.

Lebánovich István, főszolgabíró.

(381-2.1)

798. sz. ki. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye tekintetes alispáni hivatalának 32061. 1891. számú határozatával Fény községében 1890. és 1891. évekre a számfejtés lett elrendelve, mely számfejtésért a községi képviselő-testület 21. számú határozatával 500 frt munkadíjt állapított meg.

Felhivatnak ezen számfejtői állásra pályázók, miszerint ebbeli képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírott előljárósnál sürgősen nyujtsák be.

Fény, 1891 október 2. án.

Grósz János,
jegyző.

Zsurkita Salamon,
h. bíró.

(378-2.2)

Pályázati hirdetmény.

A nagy-toráki körorvosi állás, Nagy-Torák község székhelylyel, üresedésben lévén, annak betöltésére a választás f. évi október 26-án d. e. 10 órára, Nagy-Torák község-házánál, kitűzetik.

E körhöz tartozik Kis- és N.-Torák, az azok által fizetendő évi járulék a következő: Kis-Torák évenként 350 frt, látogatás után nappal 50 kr., éjjel 1 frt. Nagy-Torák évenként 350 forint, látogatás után nappal 50 kr., éjjel 1 frt.

A pályázók a magyar, német és román nyelvnek szóbeli, előbbi kettőnek pedig írásbeli jártasságát kimutatni kötelezvé, felhivatnak, hogy kellően felszerelt folyamodványokat f. évi október 24. én alulírott főszolgabírói hivatalnál annál is inkább benyujtsák, mert később ily folyamodványok elfogadva nem leendnek.

Nbecskerek, 1891. évi október 1. én.

(376-3.2)

A főszolgabírói hivatal.

! Pénz !

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Egyúttal ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönbén mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra. Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

(6-30.23)

Pleitz Fer. Pál

könyv- és könyomdája,

könyv-, mű-, zenemű-, papir-, írószerekkereskedés és nyomtatványraktár

Nagy-Becskereken,

ajánlkozik

mindennemű nyomtatványok

gyors és izléses elkészítésére.

A torontálvásárhelyi
takarékpénztár-részvénytársaság
elfogad betéteket 6%-os kamatozással
a legelőnyösebb visszafizetési módokat mellett.

(383-3.1)

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Melynélfogva közhirrre tétetik, hogy folyó 1891. évi október hó 25-én Német-Ellemér községében délelőtti 10 órakor az elleméri közös uradalom osztatlan vagyonát kpező, az elleméri és aradáci uradalmi birtok határára menő Tiszatolyamon az

uradalmi halászáti jog

1892-ik évi január hó 1-től kezdve három (3) egymásután következő évre vagyis 1894-ik évi december hó végéig terjedő időre önkéntes árverés útján haszonbérbe adatik.

A haszonbéri feltételek a Német-Ellemér községében, vagy Vecsey István nagybecskereki ügyvéd úrnál betekintheők.

Ellemér, 1891. évi október hó 15-én.

Az elleméri közös uradalom
igazgatósága.

(387-1)

Tavaszi
gyógyítás
Nyári
gyógyítás
Őszi
gyógyítás
Teli
gyógyítás.

Legjobb
bedörzsölő
szer
köszvény
csúsz
és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

MOLL SEIDLITZ POR

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, gyomorégés, nyálka, széregedés, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 ft. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzereiben. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnenschlagban.

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyár-
jeggy, egy sas és MOLL
A. sokszorosított czégre
látható.

(8-48.39)

MOLL FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

mindennemű testfájdalmak és bémulásnál; burogatai alakjában minden sérelem és sebnél, dagasztások, gyulladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszulér, hányás, kolika és hasmenésnél. — Egy üveggel ára használati utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzereiben és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvéttel. — Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel Horváth, lelkész Micholupban.

Nagy-Becskereken kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógyszer. uraknál.

Hirdetmény.

Mely szerint közhirrre tétetik, miszerint az 1892. évi városi költségvetési előirányzat elkészülvén, azaz 1886. évi XXII. t. cikk 125. §-ának 2-ik bekezdése értelmében f. évi október hó 18-tól bezárólag f. évi november hó 2-ig a városi számvévi hivatalban közszemlére leendő kitéve, hol is a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Nagybecskerek, 1891 október hó 15-én.

Krsztics Janos.

(384-1.1)

polgármester.

4800. sz. kig. 1891.

(385-3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegeye tek. közigazgatási bizottságának 19. kb. számú jogerős határozata folytán megüresedett Magyar-Czernya községi jegyzői állomás betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint a törvény értelmében felszerelt folyamodványukat f. évi november hó 9-ének délután 4 óráig alulírottánál benyújtásuk, mert később érkező kérvények figyelembe vételre nem fognak.

A választás határidejéül folyó 1891. évi november hó 12-ének délelőtti 10 óráját M. Czernya községéhez tűzöm ki.

Ezen jegyzői állással következő javadalmazás van összekötve: készpénzben 400 ft., 25 mm. buza, 5 öl fűtőszalma, szabad lakás, kert és udvar, 576 □ öl szőlőföld ingyen élvezete; magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Zsombolya, 1891 október hó 10-én.

Bielek Antal, főszolgabíró.

4214. sz. 1891.

(386-3.1)

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött nagy-tószegi (Torontálmegeye) körorvosi állás választás utáni betöltésére, a határidőt f. évi november hó 10-ének délelőtti 10 órájára N. Tószeg községéhez tűzöm ki.

E körhöz tartozik Nagy-Tószeg mint székhely, továbbá Kis-Tószeg, Kis-Orosz és Tóba községek.

A javadalmazás következő: 640 ft. készpénz, 150 ft. fuvaráltány; — a kis-orszói uradalom részéről 120 ft.; — 40 kr. nappali s 80 kr. éjjeli látogatási díj.

Felhivatnak pályázók, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket, a választást megelőző napig alulírottához benyújtásuk.

Zsombolya, 1891 október hó 12-én.

Bielek Antal, főszolgabíró.

MÁRIACZELLI
hashajto labdacok

(pülalaxantés mariaz)
Ártalmas anyagoktól mentes, kellemes
segédanyagokból készült, díszes és az
élelőlel kellemes ízű, melyből a nagy
kedvelés, széles körű elterjedés és nagy
mennyiségű orvosi rendelések tanuskodik. — 600
és szilárd hatású csikaréses, fűzőmentes.
A betegeknek pedig a világszerte ismert.
Egy doboz 20 kr. Eredeti doboz 1 ft. A pénznek
előleges beküldése mellett, a szállításul egy új egy
tekeres ára 1 ft. 20 kr., 3 tekeres 3 ft. 20 kr.
BRADY C. Gyógyszerész, Krasztinában (Morvaország).
Az alkoto részek nyilvánosságra vannak hozva.
Gyógyszerüzereiben kapható.